

Mietteitä itsekasvatuksesta

Katsahtaessamme kehityksen kulkua ennen meidän aikaamme, huomaamme, että kunkin aikakauden ja sukupolven nuorisolla ovat omat pyrintönsä ja ihanteensa, jotka toisinaan enemmän, toisinaan vähemmän eroavat edellisten aikakausien ja sukupolvien nuorison ihanteista. Niin täytyy ollakin, sillä muutenhan ei kehityksestä voitaisi puhuaakaan. — Mutta kunkin ajan nuorison asia on valvoa, että heidän henkiset pyrkimyksensä tähtäävät korkeammalle kuin edeltäjänsä. Sellainen on edistystä.

Helppo on ymmärtää, että nuoriso, samoin kuin koko yhteiskuntakin, on kokoonpantu yksilöistä, se tahtoo sanoa: minäkäänlaista yhteisöä ei voi olla ilman yksilöjä. Näin ollen siis eri kansojen sivistystaso riippuu heidän yksilöittensä sivistyksestä. Kansojen yleistä etevyyttä taas arvostellaan sen mukaan miten kehittynyttä kunkin kansan nuoriso on.

Koska nyt yksilöt muodostavat yhteiskunnan, niin jää kunkin henkilön yksityiseksi huoleksi oman moraalinsa kohottaminen. Meidän on opittava tietämään, että arvokasta yhteiskuntaa ei ole ilman arvokkaita yksilöitä. Kansojen siveellinen kohoaminen on mahdollinen kunkin henkilön ahkeran itsekasvatuksen kautta.

Nykyajan itsetietoisesta köyhälistöstä on sanottu, että se on perustus, se kulmakivi, jolle sekä nykyajan, että tulevaisuu-

den kulttuuri rakennetaan. Että tämä sivistyksen perustus on juuri köyhälistö, se tarkoittaa, että yläluokan siveys on siksi rappiolla, että koko se loiseläjäluokka kaikkine tyhjätöimittajineen on ennen pitkää häviävä. Sillä todellinen voima ja mahti ei asu rikkaudessa ja yltäkylläisyydessä, vaan se asuu eri kansojen ja luokkien siveellisyydessä ja tietoisuudessa maailmasta, jossa elämme.

Älkäämme siis unohtako, että me kukin henkilö erikseen olemme osa uuden yhteiskunnan perustuksesta. Sentähden täyttäkäämme tarkoituksemme tässä tehtävässämme niin hyvin kuin voimme. Sen teemme kehittämällä henkistä itseämme korkeimpaan mahdolliseen täydellisyyteen. Se on toisin sanoen, alati kasvattamalla itseämme totuuden, oikeuden eli yleensä ihmisyyden periaatteiden mukaan.

Henkilö, joka sekä yksityisiin, että yhteiskunnallisiin tapahtumiin ja asioihin suhtautuu ylevästi, punnitsee niitä vapaamielisyyden ja monipuolisuuden vaakalla, kaikessa ottaa huomioon, että syillä ovat seurauksensa, hän on todella ihailtava persoona. Häntä voidaan sanoa sivistyneeksi. Esiintymisen arvokkuus aina ja kaikkialla herättää kunnioitusta. Mutta sitävastoin tyhmän korskea käytös ja oman etevämmyytensä alinomainen esille tuominen ei milloinkaan ole esimerkiksi kelpaava. Se on hyljättävä ja

sensijaan koettakoon kukin parhaansa mukaan vaikuttaa lähimäisiinsä kohottavasti ja tosi-teolla sivistävästi.

Puhtaat, kauniit ajatukset synnyttävät samallaisia puheita ja tekoja. Juuri kauniiden ajatusten kehittäminen onkin itsekasvatuksen tärkein kohta. „Sydämen kyllyydestä suu puhuu“, on sängen opettavainen lause ja kannattaa sitä lähemmin ajatella. Siveettömät puheet ja raaka käytös todistavat, että niiden käyttäjä on vailla kaikkea mielen jaloutta sekä sydämen hienoutta. Sellaisesta nauttivat ainoastaan sellaiset, joilla ei ole aavistustakaan mistään ylevistä henkisistä riennöistä.

Hienotunteinen ja epäitsekäs yksilö, mies tai nainen, voittaa aina suosion sekä yksityis- että seuraelämässä. Missä ikänä hänet tunnetaan, siellä häntä kaivataan. Hänen henkisestä olemuksestaan heijastuu sellainen elämänviisaus, joka kohottaa hänet paljon yläpuolelle elämän tavallisen jokapäiväisyyden. Ylevämielisestä yksilöstä säteilee valoa kauas ympäristöönkin.

Tosisivistyneeksi henkilöksi kasvaminen vaatii herkeämättömyyttä henkistä ponnistusta ja tietoisuutta siitä, minne on pyrittävä. Mielenlujudella ja tahottomme koko voimalla on käytävä kuolettamaan kaikenkaltaisia epähienoja tapoja, jotka eivät ole kaunistukseksi henkiselle yksitöllisyydelle. Se on itsekasvatuksen tarkoitus. Ohjeina omintakeisessa itsemme kehittämisessä voimme käyttää omiam-

me ja kansalaistemme kokemuksia elämästä. Kokemuksien opettama ihminen saattaa vaikuttaa kohottavasti lähimäisiin. Hyvä, vapaamielinen, mutta tosisiveellinen kirjallisuus on myöskin suuresta arvosta itsekasvatuksen oppaana. Se laajentaa näkökantaamme monessa suhteessa samalla kun se lisää tietojamme.

Työläinen, jonka jo aikaisin lapsena on varustauduttava olemisen taisteluun, vain aniharvoin pääsee osalliseksi tyydyttävästä kotikasvatuksesta. Sitä suuremmalla syyllä hänen siis on koetettava korvata sitä mahdollisimman täydellisellä itsekasvatuksella. Köyhälistön jäsenelle tämä ihana maailma vielä on laidaton erämaa, jossa hän kulkijana ja pakenevaisena etsii toimeentuloansa. Voidakseen kunniakkaasti suoriutua vaelluksestansa, täytyy hänellä olla vissi määrä, aate, jonka eteen elää. Hänellä täytyy olla jalot periaatteet, joiden mukaan hän henkistä päämääräänsä johtaa. Hienon luonteen kehittäminen elämässä tehtyjen havaintojen perusteella on tärkeätä jokaiselle. Siihen kukin itsekasvatuksen kautta pyrkiköön, ja joka tarmokkaasti ponnistaa, se varmasti onnistuu.

Näin olemme tulleet huomaamaan, että niille onnellisille, joita vanhemmat jo lapsena ovat kyenneet ohjaamaan, on itsekasvatus ikäänkuin jatkoa kotikasvatukseen. Niille taas, jotka liian nuorina ovat joutuneet maailman hartioille, tai muuten ovat henkisesti laiminlyötyjä, on yhä ylemmäs pyr-

kivä itsekasvatus korvaava menetety.

Kasvattamalla itsestämme tosisiveellisiä, ylevämielisiä kansalaisia, pelastumme joutumasta luetuksi niiden laumaihmissen joukkoon, jotka vastustelematta menevät sinne minne heitä kulloinkin työnnetään. Se seikka on myös otettava huomioon, että yksilön moraalisesta kannasta riippuu hänen poliittinen toimintansa. Henkilö, joka on henkisesti korkealla, on myös

rehellinen politiikassaan. Kuka hyvänsä voi olla mukana „joukon jatkona“, „vaalikarjana“ j. n. e., mutta on aivan toista toimia tietoisesti erottaen oikean vääryydestä sekä olla aina selvillä toimintansa tarkoituksista.

Ryhtyköön siis jokainen, joka tähän asti on itsensä suhteen välinpitämätön ollut, vakavasti edistämään hyvien henkisten ominaisuuksiensa laajentamista ja kohottamista.

—d—

Jumalan kuvia

„Hän loi meidät kuvaksensa“, sanotahan sanassa.

Häneen myös me luotammekin, präntätty on rahassa..

Katson kuvia korkehimman, mieleen johtuu miet. 'uo:
Kuinka niin on erilaiset saman herran kuvat nuo!

Yks' on lauha, laimea silmä.
orjan arkuus kasvoillaan.
Toinen niinkuin peto, villi näyttää torahampaitaan.

Kolmas valju, vaivan lapsi,
kitukasvi laihan maan;

Neljäs tylsä, massamöykky,
rasvakäärä, raskas vaan.

Viides karkee pinnaltansa,
käsäkämmen, romuluu,
Kuudes hienohipiäinen,
naamansa kuin täysikuu.

Sano, Luoja, ken se näistä muotoasi esittää?

Sano myöskin ken se meistä tahtos oikein käsittää?

Nuotko, jotka kuvas muokkaa luiks' ja rasvamöhkäleiks',
Vaiko ne kuin tahtoisivat, että rotu paraneis?

Viki Loukola.

